

Zpráva Akreditační komise o hodnocení Vysoké školy zdravotnické, o.p.s., Praha

prosinec 2006

Akreditační komise na svém zasedání, které se konalo ve dnech 25. a 26. dubna 2006 rozhodla o hodnocení Vysoké školy zdravotní, o.p.s., v Praze (dále jen "VŠZ") a současně ustavila účelovou pracovní skupinu ve složení prof. MUDr. P. Stránský, CSc. (předseda), doc. PhDr. V. Tóthová, Ph.D. a doc. MUDr. S. Býma, CSc. Účelová pracovní skupina zaslala VŠZ osnovu zprávy, resp. Dotazník, podle kterého VŠZ zpracovala pro hodnocení požadované podklady. Součástí hodnocení byla rovněž návštěva účelové pracovní skupiny (dále jen účelová PS) na hodnocené vysoké škole.

Evaluační návštěva, která proběhla ve dnech 1. – 3. listopadu, začala diskusí s vedením VŠZ za účasti rektora školy doc. MUDr. M. Lukáše, ředitelky školy Mgr. J. Němcové, prorektorek a tajemnice školy. V úvodu návštěvy byly diskutovány některé údaje uvedené v podkladech pro evaluaci činnosti VŠZ, které byly datovány 24. 10. 2006 a které obdržela účelová PS při příchodu na školu. V předstihu byl zaslán Dlouhodobý záměr vzdělávací, výzkumné, vývojové a další tvůrčí činnosti VŠZ na období 2006 až 2010, jeho aktualizace a Výroční zpráva za r. 2005. Vzhledem k tomu, že při prohlídce webových stránek školy byl uveden odkaz na to, že výsledky přijímacího řízení pro akademický rok 2006/07 jsou na webovské stránce Vyšší odborné školy zdravotnické a Střední zdravotnické školy, Alšovo nábř. 6, Praha 1, chtěla účelová PS vědět, jaký je vztah VŠZ k uvedené příspěvkové organizaci. Na skutečnost uvedení výsledků na dané webovské stránce nebyla podána uspokojivá odpověď a přivolaný správce sítě byl ředitelkou školy požádán, aby uvedený odkaz vymazal.

Na str. 4 předložených podkladů je uveden soupis pracovišť, se kterými má VŠZ uzavřeny smlouvy o praktickém vyučování pro akademický rok 2006/07. V případě ÚVN Praha je smlouva uzavřena na praxi pro Specializované způsobilosti perioperační péče, což je praxe, která nepatří do náplně praktické výuky programu Ošetřovatelství. S výjimkou Všeobecné fakultní nemocnice je u všech ostatních smluv uveden počet studentů, kteří na těchto pracovištích mají praktikovat. Je to celkem 122 míst pro 356 studentů, kteří podle str. 12 podkladů (tabulka č. 7) v letošním akademickém roce na škole studují. Kromě neuvedení počtu studentů ve VFN má tato smlouva ještě nedostatek v tom, že v záhlaví smlouvy je uveden ředitel VFN, nicméně na jejím konci je razítko Útvaru hlavní sestry a není zřejmé, zda podepsaná osoba je zástupcem VFN oprávněným takovouto smlouvu podepsat.

V kapitole zabývající se tvůrčí činností jsou nestandardně používány výrazy výzkumný úkol a výzkumný záměr. Na str. 10 v části C je nesprávně uvedeno, že PhDr. J. Hlinovská studovala v doktorandském studiu. Vysvětlilo se, že šlo o vykonání státní rigorosní zkoušky na Filozofické fakultě UK v Praze.

Z tabulky č. 7 a údajů o přijímacím řízení v tabulce č. 5 vyplývá, že po ukončení uplynulého akademického roku, pouze dvě studentky z prvního ročníku opakují první ročník a 12 odstoupilo od studia zřejmě z jiných než prospěchových důvodů. To je skutečnost na vysoké škole zcela neobvyklá. Široce byla také diskutována otázka počtu studentů ve třech různých studijních skupinách oboru Všeobecná sestra v druhém ročníku. Ve skupině A je 27 studentů, ve skupině C 54. Na opakované dotazy, proč tomu tak je, nebyli představitelé školy schopni uspokojivě odpovědět.

V příloze č. 5 je uvedena publikační činnost VŠZ. Ukázalo se, že žádná z uvedených časopiseckých publikací neobsahovala údaj o tom, že její autor je z VŠZ, takže lze uzavřít, že pracovníci VŠZ zatím odborně nepublikovali.

V příloze č. 6 je uveden „přehled o aktuálním stavu a změnách v personálním zabezpečení“. Ke kontrole uvedených skutečností si účelová PS vyžádala předložení uzavřených pracovních smluv, byla také provedena kontrola u pracovníků s titulem prof. a doc. Při kontrole přílohy č. 6, uvedených smluv a seznamu přednášek a vyučujících byly zjištěny tyto skutečnosti:

- a) V případě rektora VŠZ a prorektorek je v tabulce uveden rozsah 0,5, na smlouvách je uveden rozsah 0,7.
- b) Z profesorů a docentů uvedených v tabulce celkem 10 nemělo v předložené složce příslušné pracovní smlouvy.
- c) U prof. Z. Vacka je v tabulce uveden rozsah pracovní smlouvy 0,96, podepsaná smlouva je pouze na 0,16.
- d) V této souvislosti jsme též provedli srovnání uvedených habilitovaných učitelů se seznamem, který byl součástí žádosti o udělení akreditace, z 12 habilitovaných na seznamu, který byl předložen k žádosti o akreditaci, mají v současné době uzavřenu smlouvu pouze tři pracovníci (rektor a prorektorky), a i ti mají rozsah výše úvazku nižší než bylo v žádosti uvedeno.

Během tohoto jednání obdržela účelová PS informace o tom, že studenti z 8 studijních skupin mají praktickou výuku a teoretickou výuku mají pouze studenti ze 4 studijních skupin. Tyto informace nebyly poskytnuty před zahájením návštěvy, kdy předseda účelové PS obdržel rozvrh pro všechny studijní skupiny, které se vztahovaly k teoretické výuce a nebyly v nich informace o termínu praktické výuky. Z tohoto důvodu musely být předem plánované návštěvy vyučovacích hodin ošetřovatelských předmětů členkou účelové PS změněny.

V závěru prvního dne návštěvy účelová PS oznámila, předměty jejichž výuku navštíví druhý den. Prof. Stránský a doc. Býma se rozhodli navštívit předmět Radiologie uvedený v rozvrhu na čtvrtek pro skupinu C, 2. ročník, obor Všeobecná sestra. Doc. Tóthová se rozhodla navštívit předměty Německý jazyk a Interní a chirurgická ošetřovatelská péče o nemocné s chorobami ledvin a močových cest uvedený v rozvrhu pro studijní skupinu A a B 2. ročník, obor Všeobecná sestra.

V souvislosti s návštěvou předmětu Radiologie byly zjištěny následující nedostatky:

- a) V rozvrhu, který jsme dostali, bylo uvedeno, že předmět má mít dvě hodiny přednášek a jednu hodinu semináře, protože seminář byl uveden jako společný pro celou skupinu (54 studentů), byli jsme obzvláště zvědaví, jak seminář bude probíhat. Ukázalo se, že vyučující ani studentky se seminářem nepočítali a po dvou hodinách výuka předmětu skončila.
- b) Výuky se zúčastnilo 30 studentů z 54.
- c) Vyučující doc. M. Kašpar nebyl uveden ani v seznamu v příloze č. 6, ani neměl podepsanu smlouvu a nebyl uveden na seznamu vyučujících. Vyžádali jsme si proto předložení sylabu předmětu Radiologie a dostali jsme CD ROM, na kterém byly dvě přednášky na téma zobrazovací metody. Z přednášek nebylo možno zjistit, v čem je jejich náplň specifická pro program Ošetřovatelství a rozhodně nešlo o sylabus.
- d) Vzhledem k nevysvětlenému důvodu rozdílného počtu studentů v jednotlivých studijních skupinách ve 2. ročníku si účelová PS vyžádala údaje o studentech ve skupinách všeobecného směru 2. ročníku, ve kterých by byly uvedeny počty studentů přijatých z řad čerstvých maturantů, počty studentů s praxí, počty studentů, kteří jsou současně zaměstnáni a rozdělení počtů studentů podle jazyků. Z předložených údajů jednoznačně vyplývá, že ve skupině C převažují studenti, kteří byli již zaměstnáni v době přijetí nad čerstvými maturanty (35:19). Z rozhovorů se studentkami se ukázalo,

že ale i řada z nich je v současné době zaměstnána. Ve skupinách A a B je tomu opačně (19:8, 28:6).

Výuka předmětu Německý jazyk byla realizována způsobem, který odpovídá výuce cizích jazyků ve studijním oboru Všeobecná sestra. Vyučující PhDr. Balíková aktivně zapojila studentky do výuky a studentky adekvátně reagovaly na zadané úkoly. Výuky se zúčastnilo 13 studentek (z toho 2 pouze na první vyučovací hodině) z celkového počtu 26. Při rozhovoru se studenty se během návštěvy hodiny Německého jazyka dozvěděla členka účelové PS, že odpolední čtyřhodinová výuka předmětu Interní a chirurgická ošetrovatelská péče o nemocné s chorobami ledvin a močových cest (1 přednáška a 3 semináře), která se měla konat dle rozvrhu v nemocnici, se nebude konat z důvodu jiných aktivit studentů v rámci přednáškového týdne pro 1. ročník.

V závěru druhého dne návštěvy oznámila účelová PS ředitelce PhDr. Němcové, že v pátek navštíví výuku předmětů Interní a chirurgická ošetrovatelská péče o nemocné s chorobami ledvin a močových cest, Interní a chirurgická ošetrovatelská péče o nemocné s chorobami dýchacích cest uvedený v rozvrhu pro studijní skupinu C 2. ročník, obor Všeobecná sestra a předmět Speciální pedagogika uvedený v rozvrhu pro studijní skupiny A a B 2. ročník, obor Všeobecná sestra.

V souvislosti s návštěvou těchto předmětů byly zjištěny tyto nedostatky:

- a) dle rozvrhu v předmětu Interní a chirurgická ošetrovatelská péče o nemocné s chorobami ledvin a močových cest měl být pouze jednodinový seminář, a to pro celou studijní skupinu, tj. pro 54 studentek. Druhou hodinu, dle rozvrhu, v předmětu Interní a chirurgická ošetrovatelská péče o nemocné s chorobami dýchacích cest měl přednášet prof. Homolka, ale tato přednáška se nekonala. Paní tajemnice sdělila, že v jedné skupině (studijní skupina C byla rozdělena na dvě menší skupiny) probíhá dvouhodinový seminář předmětu Interní a chirurgická ošetrovatelská péče o nemocné s chorobami ledvin a močových cest a ve druhé skupině dvouhodinový seminář Interní a chirurgická ošetrovatelská péče o nemocné s chorobami srdce a cév a po dvou hodinách se skupiny střídají.
- b) první hodinu členka účelové PS navštívila seminář předmětu Interní a chirurgická ošetrovatelská péče o nemocné s chorobami srdce a cév, který vyučovala PhDr. Hlinovská. Obsahem první hodiny semináře bylo opakování – studenti byli rozděleni do 6 skupin a každá skupina vypracovala zadanou opakující otázku, kterou na konci hodiny mluvčí skupiny prezentoval. Otázky, které studenti dostali, nebyly v souladu se semestrálním rozpisem předmětu. Semináře dle rozpisu se měly konat 25.10. a 8.11., ale s jiným tematickým zaměřením. Výuky se zúčastnilo 19 studentů z 27.
- c) druhou hodinu členka účelové PS navštívila seminář předmětu Interní a chirurgická ošetrovatelská péče o nemocné s chorobami ledvin a močových cest, který vyučovala Mgr. Pohlová. Obsahem druhé hodiny byla práce s kasuistikou na téma Ošetrovatelský proces u nemocného se selháním ledvin. Ve vyžádaném sylabu předmětu nebylo možné zjistit, zda toto téma mělo být skutečným obsahem seminářů. Vyučující nebyla ani schopna odpovědět, zda toto téma už bylo odpřednášeno. Před zahájením skupinové práce vyučující přečetla z počítače (z dataprojektoru) několik bodů, jako opakování celé problematiky, a posléze rozdělila studentky do třech skupin, rozdala jim kasuistiky a zadala úkol: stanovit problém, trojsložkovou ošetrovatelskou diagnózu a cíle. Zároveň předala skupinám folie, aby výsledky jejich práce mohly být prezentovány na zpětném projektoru. Po uplynutí stanovené doby následovaly prezentace úkolů. Překvapující bylo, že studentky ve druhém ročníku neznají správnou formulaci ošetrovatelských diagnóz, cílů a výsledných kritérií. Velice negativně bylo hodnoceno, že paní magistra

neuveďla, resp. neopravila špatné formulace. U diagnóz nebyla formulována třetí složka, formulace cílů a výsledných kritérií byla zcela špatná. Stanovení výsledných kritérií sice nebylo úkolem, ale vzhledem k tomu, že je studentky uvedly, měly být znovu poučeny o jejich správné formulaci. Výuky se zúčastnilo 6 studentek z 27.

Výuka předmětu Speciální pedagogika odpovídala obsahem, rozsahem a metodikou výuce tohoto předmětu. Předmět je povinně volitelný – výuky se zúčastnilo 34 studentů

Připomínky k organizaci výuky:

Pro studijní skupiny, ve kterých jsou studenti se zaměstnáním, jsou sestaveny zvláštní rozvrhy. Počty hodin v těchto rozvrzích nejsou v souladu s počtem hodin studijních plánů v akreditačních materiálech. Ve skutečnosti ani realizace výuky neodpovídá rozvrhům. Toto tvrzení může účelová PS vyslovit i na základě poskytnutých informací. Během dlouhé diskuze o této skutečnosti ze strany vedení VŠZ byly poskytnuty rozporuplné informace jak v souvislosti s teoretickou, tak i praktickou výukou v těchto „zvláštních“ studijních skupinách.

Počty hodin ani v dalších rozvrzích nejsou v souladu s počtem hodin studijního plánu. Např. ve studijních skupinách 1. A PA a 1. B PA v předmětu Biofyzika chybí 2 hodiny přednášky a 1 hodina semináře, v předmětu Veřejné zdravotnictví 1 hodina přednášky a 1 hodina semináře, ve studijních skupinách 2. A VS a 2. B VS v předmětu Interní a chirurgická ošetrovatelská péče o nemocné s chorobami srdce a cév chybí 1 přednáška a 1 seminář. Dle rozvrhů jsou ve větší části předmětů jednotlivé studijní skupiny spojeny jak během přednášek, tak i během seminářů, tj. i na seminářích je velký počet studentů (např. 61) – toto dokazuje i nedostatečné personální zabezpečení výuky předmětů (je uveden pouze jeden vyučující). Poskytnuté informace tajemníkem jsou v rozporu se zjištěnou skutečností.

Odborná praxe probíhá dle rozpisu pro jednotlivé ročníky. Počet hodin odborné praxe dle rozpisu v každém ročníku je vyšší než počet hodin ve studijním plánu. Na vedení odborné praxe se podílejí zkušené sestry, tj. mentorky, které spolupracují s vysokou školou. Účast studenta na odborné praxi potvrzují mentorky do tzv. docházkového listu, který je součástí komplexní dokumentace o odborné praxi v jednotlivých semestrech.

Komplexní dokumentace je vedena i o praxi studentek se zaměstnáním. Docházkové listy těchto studentek jsou potvrzovány vrchními či staničními sestrami studujících v této studijní skupině. U některých studentek místo docházkového listu najdeme pouze potvrzení o absolvování odborné praxe – i v tomto případě potvrzení podepisovaly studující vrchní či staniční sestry. Zjištěná realita byla opět v rozporu s vyjádřením vedení VŠZ k organizaci odborné praxe studentek se zaměstnáním.

VŠZ připravuje pro studenty brožuru Informace o studiu, ve které jsou informace pro daný akademický rok. Kromě obecných informací o VŠZ a studijním programu, lze v informační brožurce nalézt vnitřní předpisy vztahující se k výuce, harmonogram akademického roku a studijní plány pro jednotlivé ročníky. Personální zabezpečení jednotlivých předmětů v informační brožurce nejsou v souladu s personálním zabezpečení výuky v rozvrzích.

Nesoulad byl zjištěn v jednotlivých předložených dokumentech: nesoulad v počtu hodin některých předmětů a v personálním zabezpečení předmětů ve studijních plánech akreditačních materiálů, studijních plánech informační brožurky a v rozvrzích.

Hodnocení studia studenty: Pro studenty připravila účelová PS anonymní dotazník. Dotazník vyplnili studenti se zaměstnáním v počtu 30 a studenti s pravidelnou denní výukou v počtu 34. Odpovědi studentů se zaměstnáním nesignalizovaly žádné větší problémy – jsou spokojeni, že mohou studovat. Odpovědi studentů ze studijních skupin s pravidelnou denní výukou signalizují velkou nespokojenost, a to v oblasti organizace výuky (změna rozvrhu ze

dne na den), v oblasti komunikace, hlavně ze strany vedení školy (ředitelka a tajemnice), v oblasti rozdělování příspěvků na studium. Připomínky jsou i k úrovni některých přednášek, jednání na škole hodnotí studenti jako jednání na středních školách. Dále studenti uvedli, že není poskytnuta dostatečná pomoc studentům bez zdravotnického vzdělání, že chybí mentorka při odborné praxi a taktéž negativně hodnotí přístup vedení ke studentům se zaměstnáním a chtěli by vědět, jaká jsou kritéria do zařazení ve skupině C v 2. ročníku (studijní skupina studentů se zaměstnáním).

Odpovědi na otázku, ve které účelová PS zjišťovala, jaké předměty jim byly uznány ze střední zdravotnické školy, byly následující: Etika, Latina, Informační technologie, Veřejné zdravotnictví, Psychologie, Komunikace, Německý jazyk a Odborná praxe (předmět odborná praxe byl uveden buď bez dalšího komentáře, nebo s komentářem: 1. semestr či část praxe). Na základě získaných výsledků od studentů ze studijních skupin s pravidelnou denní výukou lze konstatovat, že nejhorší hodnocení získaly předměty: Ošetřovatelství, Edukační činnost, Ošetřovatelská péče o seniory, Odborná praxe, Klinická propedeutika, a Ošetřovatelské postupy. Odpovědi na obecnou část dotazníku jsou v příloze.

Protože v žádosti o akreditaci žadatelé uváděli, že v případě udělení akreditace a státního souhlasu bude objekt převeden do majetku VŠZ, vyžádala si účelová PS také dokumenty, které se týkají smlouvy o nájmu nebytových prostor. Budova převedena nebyla a podle předložených dokladů je smlouva uzavřena mezi Vyšší zdravotnickou školou, příspěvkovou organizací a Vysokou školou zdravotnickou, o.p.s.. Vyšší zdravotnická škola je na smlouvě zastupovaná Mgr. H. Koišovou, zástupkyní ředitelky, která působí na VŠZ jako její tajemnice. Smlouva navíc je podepsána nikoliv Mgr. Koišovou, ale Mgr. R. Orságovou. Další nejasnost se týká skutečnosti, že podle přílohy č. 1 k provoznímu řádu VŠZ je pronajímatelem Vyšší odborná škola zdravotnická a Střední zdravotnická škola z Prahy 1. Je třeba ještě předložit dokumenty dokazující, jaký je vztah mezi touto institucí a Vyšší zdravotnickou školou.

Protože nebyl uspokojivě vysvětlen vztah Vysoké školy zdravotnické k Vyšší odborné škole zdravotnické v Praze 1, dotázala se účelová PS též na to, jaké obory se ještě v prostorách VZŠ pro VOŠZ provádějí. Ředitelka VŠZ Mgr. J. Němcová sdělila, že jde o obory: Diplomovaný asistent hygienické služby, Diplomovaná všeobecná sestra, Diplomovaný radiologický asistent. V této souvislosti představitelé VŠZ uvedli, že připravují předložení žádosti o akreditaci studijního programu Radiologický asistent. Z dopisu náměstka ministra zdravotnictví pro zdravotní péči z 26. června t.r. vyplývá, že škola již obdržela souhlas MZ na základě skutečnosti, že program byl „zapůjčen“ Vysokou školou v Plzni, která již získala souhlasné stanovisko MZ. Akreditační komise a její příslušná pracovní skupina se budou obsahem žádosti zabývat až poté, co ho žadatel předá na MŠMT.

Závěry a doporučení

1. Současné personální zajištění se významně odlišuje od stavu, který byl deklarován v žádosti o akreditaci studijního programu. Většina habilitovaných pracovníků neuzavřela pracovní smlouvu vůbec, u jiných je skutečný rozsah úvazku podstatně nižší, než bylo v žádosti o akreditaci deklarováno. Současné personální zajištění je zcela nedostatečné, a to jak pro činnost vzdělávací, tak související tvůrčí činnost vysoké školy.
2. Rozvrhy sestavené pro studijní skupiny, ve kterých jsou studenti se zaměstnáním, nejsou v souladu s počtem hodin studijních plánů v akreditačních materiálech. Rozvrhům však neodpovídá ani jejich skutečná realizace, což je zvláště v případě studijního programu zdravotnického zaměření (v němž absolvent získává oprávnění k výkonu zdravotnického povolání) závažný nedostatek.
3. Vzhledem ke zjištěným skutečnostem AK konstatuje závažné nedostatky při

uskutečňování akreditovaných činností a navrhuje podle § 85, odst. 2, bod b) zákona vysokých školách pozastavení akreditace, spočívající v zákazu konat státní zkoušky a přiznávat akademické tituly u bakalářského studijního programu Ošetrovatelství pro obor Všeobecná sestra.

4. U bakalářského studijního programu Ošetrovatelství pro studijní obor Porodní asistentka AK navrhuje, aby MŠMT podle § 53 odst. 3 zákona o vysokých školách jmenovalo další odborníky do zkušební komise pro státní závěrečné zkoušky.
5. AK doporučuje, aby MŠMT jmenovalo další odborníky do zkušebních komisí pro státní závěrečné zkoušky na vysokých školách, na kterých budou vykonávat státní závěrečné zkoušky studenti oboru Všeobecná sestra z Vysoké školy zdravotnické, o.p.s.